Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., СУБОТА, 13-го ВЕРЕСНЯ 1919. Ч. 109. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. SATURDAY, SEPTEMBER 13, 1919. No. 109.

АВСТРІЯ ПІДПИСАЛА МИРОВИЙ ДОГОВІР.

Большевики громадять великі війска проти армії ґен. Денікіна на Україні.

Кубань і прочі кавкаські републики борють ся проти ґен. Денікіна.

Савєтська Росія розпочала мирові переговори з Естонією і Литвою.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

БОЛЬШЕВИКИ НАГРОМАДЖУЮТЬ ВСІ СВОЇ СИЛИ НА ПОЛУДНЕВІМ БОЄВІМ ФРОНТІ.

Сподіють ся небавом великої рішаючої битви з армією ґен. Денікіна.

КОПЕНГАҐЕН, 10. вересня. — Телеґрама з Гельзінґфорсу доносить, що військові власти в Петроґраді одержали приказ вислати всі війска, не виключаючи навіть нових рекрутів, на полудневий боєвий фронт.

Як доносять, головний штаб червоної армії нагромаджує всі війска здовж полудневого боєвого фронту, щоби звести рішаючу битву з протибольшевицькими арміями. Большевики надіють ся, що їм удасть ся ще перед настанем зими зломити силу ґен. Денікіна.

КУБАНЦІ РОЗПОЧАЛИ БОРОТЬБУ ПРОТИ ҐЕН. ДЕНІКІНА.

Цілий Кавказ бореть ся проти ґен. Денікіна.

Українське пресове бюро в Парижи у своїм бюлетині з 26. серпня доносить:

У всіх кавкаських републиках і в Кубани розпочала ся боротьба в ціли освободженя зпід ярма ґен. Денікіна.

Як се доносить кавкаське пресове бюро в Льозані, делеґація північно-кавкаської републики вислала меморіял до мирової конференції, в якій містить ся протест проти страшних насильств, котрих допускають ся війска ґен. Денікіна в занятих ними землях.

ВІЙСКА ПЕТЛЮРИ МАЛИ ПОТЕРПІТИ НЕВДАЧУ З ОКОЛИЦІ КИЄВА.

КОПЕНГАҐЕН, 10. вересня. — Большевицький урядовий орґан „Ізвєстія" доносить, що армія Петлюри потерпіла велику невдачу в битві з большевицькими війсками в околиці Василькова.

(Васильків лежить у віддаленю 30 миль на полудневий захід від Києва).

КАРПАТОРОСИ ЗОРҐАНІЗУВАЛИ НА ПОМІЧ КОЛЧАКОВИ 15.000 ЛЕҐІОН.

Сибірські козаки ухвалили перевести мобілізацію всіх мущин у віці до 55 років.

ОМСК, 25. серпня. — Вислідом мобілізації, переведеної на території Карпаторосів, було позискане 15.000 рекрутів для сибірської армії. Омський політичний бльок вислав з тої нагоди телеґраму з ґратуляціями до карпаторосійського комітету.

Подібну телеґраму вислано з Омска до сибірських козаків, які рішили покликати до військової служби всіх мущин у віці до 55 років.

В перших кількох днях кампанії помочи для сибірської армії зібрано 2 мілїони рублів.

(В повисше наведеній телеґрамі сказано, що сей леґіон зорґанізовано на території Карпатороcії, то значить східної Галичини, як її називають галицькі кацапи. Однак воно виглядає більше на правдоподібне, що сей леґіон зорґанізовано з галицьких кацапів, які перебувають під теперішну пору на Сибіри).

В АНГЛІЇ.

АНҐЛІЙСЬКІ МАЙНЕРИ ЗА УДЕРЖАВНЕНЄМ КОПАЛЕНЬ УГЛЯ.

4,478.000 голосів заявило ся за удержавненєм; 77.000 проти.

ҐЛЕСҐОВ, 10. вересня. — На нинїшнім засїданю промислових юній („трейдюніонів") відбуло ся голосованє в справі удержавненя зелїзниць угля. За голосувало 4,478.000; проти 77.000.

Після ухваленої резолюції копальнї угля мають перейти на власність держави під спільною управою і контролею робітників.

На случай, коли би правительство відкинуло сей проєкт, ухвалено скликати спеціяльний конґрес, на якім має бути уложена форма дальшої акції, аби змусити правительство до виконаня волї робітників.

СТРАЙК ОРУЖЕМ РОБІТНИКІВ В ПОЛІТИЦІ.

Таке рішенє запало великою більшостию голосів на конґресі юнїй в Ґлескові.

ЛОНДОН, 9. вересня. — Роберт Смайли, речник „безпосередної акції" і голова сильного потрійного союза (зелїзничих, транспортових і пристаневих робітників) відніс нині велику побіду над консервативними провідниками, коли на конґресі промислових юній („трейд-юніонів") в Ґлесґові великою більшостию голосів принято його внесенє, на підставі котрого страйк має служити також за оруже в політиці. За його внесенєм голосувало 2,586.000, проти 1,670.000.

Повисше рішенє було великою несподіванкою для правительства, яке ніколи не надіяло ся такого наглого звороту в становищи робітників.

В РОСІЇ.

БОЛЬШЕВИКИ ЗОВСІМ ЗНИЩИЛИ ПОЛУДНЕВУ СИБІРСЬКУ АРМІЮ.

В околиці Ахтюбинска і Орска взяли большевики 12.000 в полон.

ЛОНДОН, 11. вересня. — Нинїшна большевицька бездротна телеґрама з Москви доносить, що савєтські війска полонили в околиці Ахтюбинска і Орска (на полудне від Оренбурґа) 12.000 жовнїрів зі всеросійської армії адм. Колчака.

Телеґрама додає, що в дійсности ціла полуднева сибірська армія перестала істнувати та що є надія, що й решта сеї армії добровільно піддасть ся.

Большевицька фльотиля острілює батерії Денікіна під Царицином.

ЛОНДОН, 10. вересня. — Бездротна телеґрама з Москви доносить, що большевицька фльотиля на Волзї острілює вже неприятельські батерії заразом під Царицином.

Боротьба над рікою Ішім триває дальше.

ЛОНДОН, 10. вересня. — Півурядова телеґрама з Омска, датована 8. вересня, доносить, що армія адм. Колчака продовжає свій наступ проти большевиків в околиці Ялоторовска, беручи значне число в полон.

Телеґрама доносить, що сибірські війска розпочали також протинаступ над рікою Ішім.

(Большевицькі війска дійшли на сибірськім фронті до ріки Ішім, 175 миль на захід від Омска. Здовж ріки Ішім сибірські війска заняли оборонні становища, щоби звести рішаючий бій з большевиками. Від остаточного вислїду битви над рікою Ішім буде залежати дальша судьба Омска і правительства Колчака).

Правительство Колчака робить приготованя до скликаня установчих зборів.

ОМСК, 25. серпня. — Рада міністрів всеросійського правительства одержала повідомленє від А. Бєлорусова, предсїдателя комісії для виготовленя пляну на скликанє установчих зборів, що небавом буде скликана конференція, на якій він предложить в імени комісії плян переведеня виборів до установчих зборів. На конференцію запрошено представників всіх народностий, політичних партій, кооперативних орґанізацій, міських рад і університетів.

В Уфі покарано смертию богато попів.

ОМСК, 25. серпня. — В місті Уфі і ґубернії тої-ж назви розпочало ся панованє терору, як се доносить тайне бюро ґенерального штабу сибірської армії. Богато попів покарано смертию, деяких попів повбивано в церквах підчас відправи. Большевики переслїдують також і музулманських духовних.

РОСІЙСЬКЕ САВЄТСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ГОДИТЬ СЯ ПРИЗНАТИ НЕЗАВИСИМІСТЬ ЛИТВИ, ЛАТВІЇ І ЕСТОНІЇ.

В Пскові мають розпочати ся мирові переговори між большевиками і Естонцями.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС (Фінляндія), 9. вересня. — Московське савєтське правительство робить зусиля, щоби забезпечити собі мир на північнім фронтї і тому заявило зі своєї сторони готовість признати независимість Литви, Латвії і Естонії.

Телеґрама з Москви доносить, що Литовці вислали своїх представників на переговори, які завтра розпічнуть ся в Пскові з Естонцями.

Петроґрадські часописи говорять також про можливість мирових переговорів з аліянтами.

Естонське правительство зробило предложенє в справі мира.

ЛОНДОН, 9. вересня. — Бездротна телеґрама з Москви доносить, що естонське правительство звернуло ся до російського савєтського правительства з пропозицією розпочати в середу мирові переговори в Пскові.

Давнїйша телеґрама доносила, що естонські робітничі кляси є рішучо проти дальшої війни з большевиками. В цілій Естонії проголошено воєнний стан, закрито всі робітничі часописи і заборонено всякі зносини зі савєтською Росією.

Німецькі війска опорожнили литовську територію.

БЕРЛІН, 9. вересня. — Німецькі війска опорожнили зовсім литовську територію на полудне від ріки Мемель, як се доносить телеґрама з Кенігсберґа.

Литва згодила ся на переїзд Радека і Аксельрада.

ЛОНДОН, 10. вересня. — Німецька бездротна телеґрама доносить, що литовське правительство згодило ся на переїзд через Литву Радека і Аксельрада; обох большевицьких провідників, які брали участь в спартацьких заворушенях в. Берлїні, а яких рішено депортувати до Росії. Литовське правительство зажадало однак, щоби російське савєтське правительство випустило на волю деяких литовських закладників, які є інтерновані в савєтській Росії.

Англія радить над уділенєм помочи Вірменії.

ЛОНДОН, 8. вересня. — Анґлійський кабінет все ще радить над справою уділеня помочи Вірменії, якій грозить грізна небезпека з приводу становища, яке супроти неї заняли Татарів і Курдів.

Правдоподібно анґлійське правительство постановить вислати війска для охорони Вірменії перед нападами Турків, Театр і Курдів.

В РУМУНІЇ.

Румунський кабінет упав.

ВІДЕНЬ, 10. вересня. — Кабінет Братіяна упав, як се доносять нинїшні вісти з Букарешту. Вісти подають, що Т. Йонеску одержав порученє утворити новий кабінет.

Румунія грозить аліянтам большевизмом.

ВІДЕНЬ, 9. вересня. — Румунська преса висказує велике зливованє з приводу наглої зміни становища аліянтів в справі румунської політики супроти Угорщини.

„Аліянти змусять Румунію опорожнити зі своїх війск Угорщину і полишити її большевизмови, — пише одна з часописий в Букарешті. — Румунія буде однак мусїла скинути зі себе всяку відповідальність за знищенє охоронного валу проти східного большевизму і за події, які напевно будуть мати місце".

В СЕРБІЇ.

Сербський кабінет упав.

ПАРИЖ, 11. вересня.—Сербська мирова делеґація повідомила нині мирову конференцію, що з причини упадку кабінету в Білгороді вона не могла одержати інструкції від свого правительства в справі підписаня мирового договору з Австрією. Делеґація заявила, що вона буде мусїла здержати ся з підписанєм договору, аж доки не буде утворене нове правительство і вона не одержить конечних інструкцій.

(Останнє правительство сербське, на чолї котрого стояв премієр Давідовіч, тривало всего два тижні).

Чорногорці протестують.

ПАРИЖ, 10. вересня. — Чорногорське правительство вислало протест до мирової конференції з причини, що його представників не допущено до підписаня мирового договору з Австрією.

В протесті правительство підносить, що Чорногорці, які добровільно бороли ся по стороні аліянтів, втратили у війні 40% своїх жовнїрів, а в нагороду за те діждали ся тепер пониженя і відобраня їм приналежних прав.

В ІРЛЯНДІЇ.

Англійське правительство рішило здавити айриські революційні орґанізації.

ДОБЛИН, 10. вересня. — Анґлійське правительство проголосило приказ в справі здавленя айриських революційних орґанізацій: „Шін Фейн", „Ґелік Ліґ" і „Комен На Мои Сосайті" в місті Корк.

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

РОБІТНИКИ У ФАБРИКАХ ЗЕЛІЗА РОЗПІЧНУТЬ ДНЯ 22-го ВЕРЕСНЯ ЗАГАЛЬНИЙ СТРАЙК.

Просьбу президента Вілсона, щоби рішенє в справі страйку відложити, відкинено.

ВАШІНҐТОН, 10. вересня. — Робітники у фабриках зелїза, які належать до „Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен", розпічнуть дня 22. вересня загальний страйк. Ухвала в сїй справі запала нині пополудни на нараді президентів 24 юній робітників у фабриках зелїза.

Просьбу президента Вілсона, який радив, щоби здержати ся з проголошенєм страйку, ожидаючи найперше вислїду конференції представників капіталу і праці, яка відбудеть ся в половині жовтня у Вашінґтоні, відкинено.

У фабриках зелїза належить до юній поверх 300.000 робітників. Число страйкуючих значно однак збільшить ся з причини, що страйк у фабриках зелїза викличе застій в галузях промислу, які стоять в тісній злуці з продукцією зелїза.

З МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

АВСТРІЙСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ ПІДПИСАЛИ МИРОВИЙ ДОГОВІР.

Румунія і Сербія відмовили ся підписати договір.

ПАРИЖ, 10. вересня. — Нині о год. 10.15 рано відбуло ся в Ст. Жермен торжественне підписанє мирового договору з Австрією.

Голова австрійської делеґації, канцлєр др. Реннер, відїхав по підписаню мирового договору з Парижа до Відня.

Мирова конференція визначила Румунії і Сербії, які не підписали мирового договору з Австрією, тридневний реченець до намислу. На случай, коли обі держави перед упливом назначеного реченця не підпишуть мирового договору, мирова конференція відбуде спеціяльне засїданє в справі дальшого поступованя супроти обох висше згаданих держав. Як се доносять з урядових кругів, аліянти зірвуть передівсїм з обома державами всякі дипльоматичні зносини і проголосять найперше бльокаду на довіз оружа і амуніції.

МИРОВИЙ ДОГОВІР ПОТВЕРДЖУЄ РОЗБІР ДАВНОЇ АВСТРО-УГОРСЬКОЇ МОНАРХІЇ.

Часть східної Галичини і Буковини має війти в склад української републики.

ПАРИЖ, 10. вересня. — Австрійська република, якої повновласники підписали нині мировий договір, зовсім ріжнить ся від колишної могучої австро-угорської монархії.

Чехія, Моравія, Словаччина і часть Шлеску творять нині чесько-словацьку державу. Решта Шлеску і більша часть Галичини війшли в склад Польщі. Нова українська република дістає частину східної Галичини і Буковини. Нова угорська держава втратила Трансильванію в користь Румунії. Полудневі краї: Хорватія, Славонї, Босна і Герцоґовина, Дальматія, Країна та часть Каринтії і Стирії війшли в склад юго-славянської держави. Істрію, Ґорицію, Ґрадиска і полудневу часть Тиролю забрала Італія. Австрійська република складаєть ся нині виключно з горішної і долїшної Австрії та частий Стирії, Каринтії і Тиролю.

(В телеґрамі є згадка, що часть східної Галичини і Буковини має війти в склад української републики. Не маючи змісту нового мирового договору, годї сказати, чи се містить ся в мировім договорі, чи се може лише примітка самого кореспондента. В первіснім мирвім договорі з Австрією була лише згадка про приналежність угорської Руси до Чехо-Словаччини; про приналежність Галичини і Буковини не було в нім найменьшої згадки).

У ФРАНЦІЇ.

Французькі соціялісти проти мирового договору.

ПАРИЖ, 11. вересня. — На конвенції соціялїстичної партії вибрано нині рано кандидатів на послів при найблизших виборах до парляменту. Від кандидатів зажадано приреченя, що вони будуть голосувати проти потвердженя мирового договору з Німеччиною і проти признаня кредиту правительству. Вони мусять також приречи, що будуть заховувати приязну невтральність супроти ріжних революцій, які є в тоці.

В АЗІЇ.

Корейці плянують савєтське правительство.

ЛОНДОН, 8. вересня. — Московська бездротна телеґрама доносить, що члени корейської революційної партії і корейської народної ліґи в Росії, яка веде пропаґанду між Корейцями в Росії і на Сибіри, заявили ся за установленєм в Кореї савєтського режіму. Вони надіють ся небавом зібрати війска в цїли прогнаня Японців з Кореї.

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business Manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

УКРАЇНА БОРЕТЬ СЯ ПРОТИ ТРОХ ВОРОГІВ.

(З віденського тижневника „Український Прапор", з 8. серпня 1919).

Землї Української Народньої Республїки є ще дальше видовищем воєнних ділань. В Києві і в значній части більших українських міст, як Чернигів, Полтава, Катеринослав, Житомир, виконує власть київське савєтське правительство під проводом Румуна Раковського. Складаєть ся воно майже виключно з Жидів і Москалів; виступає на вні в московській формі і проголосивши федерацію із савєтською Московщиною, є в дійсности тільки її частиною. **Московські большевики Ленін, Троцький і Чічерін розпоряджають ся нині справами України як власними і старають ся передівсїм видістати з неї як найбільше поживи для прокормлення голодних большевиків в московських містах і в большевицькій армії.** Оружна сила київського савєтського правительства піддана команді в Москві, так що по правдї савєтська Москва править і тими частями України, де ще досі держать ся большевики.

Причиною, що чужі по народности большевики держать ся покищо в більших українських містах і в промислових осередках, є те, що якраз сї міста і промислові осередки є у великій части винародовлені; що часто мають там перевагу Жиди і Москалї, які з правила є зовсїм чужі і ворожі окружаючому їх українському морю. Є се головна підпора для „єдіной неделїмой Расєї", як червоної так і чорної.

Загально беручи, пануючі ще тут і там на Україні большевики віднесли ся ворожо до української державної самостійности і до української культури, вітрячи в них протиреволюційність. Будучи цілковито чужими на землях України, не позискали прихильности народнїх селянських мас на Україні і попертя українських лївих партій, бо навіть нечисленні ґрупи українських лївих соціялїстів-революціонерів не довго їх підпирали.

Розпочала ся боротьба з чужими червоними наїзниками. Підняла її власть Української Народньої Республїки — Директорія і її правительство, — і хоч перта ними опинила ся в Каменци на Поділю, **то всетаки при помочи української народньої армії і галицько-українських військ дає їм відпір і крок за кроком висуває їх дальше на північ і схід.** Нині значна частина Поділля з містами Проскуровом, Жмеринкою, Баром, Могилевом, Каменцем є в руках українських властий, а таксамо дещо Волині. Трохи більші большевицькі відділи стоять над долішним Дністром проти Бесарабії.

На всіх областях, від Радомишля, Чернигова аж по Одесу, де ще держать ся большевики, палають повстання українських селян, які развраз підривають большевицькі сили, замикають довіз поживи до міст, де якраз держать ся большевики і остаточно доведуть большевизм на Україні до упадку, як се стало ся на днях на Угорщині. Жертвою сеї безпощадної боротьби українського села з чужим обмосковщеним містом падуть головно Жиди, котрі в величезній більшости станули по стороні большевиків; за се їх перших сягає селянська пімста в формі погромів.

Не сплять і давні царські прислужники, що раді би воскресити стару Росію, очевидно з Україною разом. Підпирані державами антанти зорґанізували ся вони на Дону під проводом ґенерала Денїкіна, що узнав омське правительство адмірала Колчака і ділає в порозуміню з ним над відбудовою давної Росії. Денїкін розпочав похід в напрямі Дніпра і Києва і заняв уже полудневу часть лївобережної України з містами Харковом і Катеринославом. Московські большевики, що недавно розбили Колчака на Уралї, спинили покищо похід Денїкіна, відбираючи йому Катеринослав.

І Денїкін не приєднав собі українського селянства і воно повстає проти нього, так що про утривалення власти Денїкіна на Україні не може бути і мови.

Третим нашим ворогом, що загарбує українські землї, се Поляки. Досі мають вони в своїх руках Холмщину, Підляссє, Полїссє, часть Волині по Луцк і східню Галичину, а мають охоту забрати цїлу правобережну Україну з Києвом і Одесою. У варшавськім соймі поставлено недавно внесення просити антанту о дозвіл для Поляків іти походом аж по Дніпро і заняти Київ. **З Поляками іде тепер дальше люта боротьба і з ними помиримо ся аж тоді, коли виженемо їх зі всїх українських земель.**

Директорія із Семеном Петлюрою на чолї та правительство під проводом Бориса Мартоса пробувають тепер в Каменци на Поділлю. Там приміщено також всї головні уряди Української Народньої Республїки. В Каменци Подільському урядує також диктатор для західної области У. Н. Р. **др. Евген Петрушевич** і його оба уповновласнені **др. Сидір Голубович** (внутрішні справи) і інж. **Іван Мирон** (шляхи) та поодинокі референти. **Тут проживає також богато галицьких збігців, головно української інтелїґенції, сьвітської і духовної, що виїздом за Збруч спасала своє життя перед польськими звірствами.** Прожиток в Каменци страшенно дорогий. Уряд допомагає збігцям денною підмогою по 100 ґривень на особу, але се замало. **Численна галицька армія, що вратувала майже весь воєнний матеріял, головно артилерійський, береже лінії Збруча, а в части є на большевицькім фронтї.** Командантом галицької армії є ґенерал-четар **Тарнавський.** Карність і настрій в армії є чудові. Всї певні, що прийде хвиля визволяти оружно галицьких братів з тяжкої ляцької неволї. Не завмерло культурне і політичне життя. Працює місцевий український державний університет, на якому утворено від слїдуючого шкільного року рільничий факультет. **Виходить тут шість українських дневників, між ними „Стрілець" і „Українське Слово", які головно присьвячені справам визволення Галичини і помочі Галичанам.** Помочию для Галичан занимаєть ся окремий комітет під проводом Блянки Бараннхи, жінки д-ра Степана Барана.

Упадку духа нема. Приготовляєть ся зміна теперішнього соціялїстичного кабінету на коаліційний з покликанням фаховців, зложений як з Наддніпрянців так і з Галичан, **щоби на будуче було тільки одно осереднє правительство на всї області У. Н. Р.**

З Румунією удержуєть ся приязні зносини і здаєть ся, територіяльні спори щодо Бесарабії і Буковини буде можна мирно полаґодити.

Далеко ще на Україні до нормальних відносин і довго мабуть треба буде часу, щоби вони прийшли. Мимо теперішного безладдя на цїлім сході Европи віримо, що воно зникне і що українська держава устоїть ся оборонною рукою.

З УГОРСЬКОЇ УКРАЇНИ.

(З віденського тижневника „Український Прапор").

Париська мирова рада при порішеню границь чесько-словацької республїки прилучила цїлу Угорську Україну до сеї держави без попереднього переведення народного голосовання. Чехи ще перед розпадом Австро-Угорщини, якого були певні ще в 1917 р., розвинули аґітацію особливо серед угро-українських виселенців в Злучених Державах. На з'їздї угорських Українців в липни 1918 в Америці аґітація адвоката д-ра Жатковича дала 70 відсотків присутних за прилученням Угорської України до чесько-словацької республїки; решта заявилась за сполукою з Україною, зглядно з Росією. Се рішення використано у відповідний спосіб. Окрема депутація американських Угро-Русинів під проводом д-ра Жатковича виїхала з початком с. р. до Парижа і предложила мировій радї домагання сполуки Закарпатської України з Чехословаччиною. Рівночасно тісамі люди розвинули на місци велику аґітацію при помочі відозв і кількох ґазеток, видаваних в напів московській мові, стараючись позискати для справи місцеву інтелїґенцію і селян. У великій пригоді стали їм галицькі москвофільські аґітатори (як пр. Гагатко, Вислоцький і инші), котрі в осени мин. року перенесли ся з Лемківщини на Закарпаття й осїли в Кошицях, Пряшеві та Ужгородї.

Не дармувала і Мадярщина, і бажаючи задержати при Угорщині Угорську Україну, дала їй невеличку обласну автономію, творячи з неї т. зв. Руську Країну. Та заходи будапештенського правительства приєднати для себе український сільський народ були безуспішні. Страшна мадярсько-жидівська неволя і віковий безпримірний утиск зробили своє. За Руською Країною заявила ся тільки часть змадяризованої інтелїґенції, натомісць селянство і чути не хотїло про дальшу злуку з Мадярами.

Угро-українське селянство, особливо від Мукачева по Тису, де нема майже чужої примішки, пробуючи в часї війни в східній Галичині, а ще більше на Великій Україні, само витворило собі політично-державний сьвітогляд і жадало сполуки Угорської України з Українською Народньою Республїкою. Провід сеї справдї народньої струї обняв молодий адвокат з Хуста, др. Бращайко. Цікаво, що коли в західній части від Ужгорода по Спиську землю, значно меньшій і доволї зісловаччеңій (пряшівська епархія) провід захопило мадярське і москвофільське духовенство, і не питаючись селян, стало грати ролю його провідників, то **в східній частинї, чисто українській** (мукачівська епархія). **селяни самі стали рішати про свою державну будучність.** Духовенство не грало тут майже найменьшої ролї, а провід опинив ся в руках сьвітської інтелїґенції (молоді адвокати, нотарі, університетські студенти й учителї) під проводом згаданого д-ра Бращайка. Цїлий рух сеї части мав виразне українське знамя.

Вислїдом сего було рішення великого народнього зізду з майже цїлої Угорської України, що відбув ся в Хустї 22-го січня с. р. **Сей зізд серед великого запалу учасників** (а були там селяни і з далеких західних окраїн) **рішив одноголосно прилучення Угорської України до Української Народньої Республїки і вислав окрему депутацію до Станиславова з домаганням заняти військово Угорську Україну.** Та у нас мало було тоді військової сили. Висланї до Сигота і Мукачева невеликі відділи галицько-українського війска мусїли невдовзї вернутись, не маючи найпотрібнїйших річий і в недовгий час опісля Угорська Україна була занята Чехами по вишківський провал, а дальше на схід Румунами.

Утворено три національні ради: в **Хустї** (ся мала чисто українське знамя), в **Ужгородї** і в **Пряшеві.** Дві послїдні ради творили ся під впливом москвофільським з духовенством на чолї; селяни не мають там ніякого впливу.

Не дармували і др. Жаткович, о. А. Бескид, о. А. Волошин та галицькі-москвофільські висланники. Сотворили в Ужгородї осередну „Карпаторусскую Раду" з о. А. Бескидом і о. А. Волошином на чолї, знова не питаючись волї народнїх мас і на день 8. мая с. р. скликали до Ужгорода „народное собраніе", де селян майже зовсїм не було. І тут в імени „карпаторусскаго народа" проголосили його сполуку з чесько-словацькою республїкою на правах обласної автономії Закарпаття та вибрали окрему депутацію, щоби се рішення завести в Прагу президентови д-ру Масарикови.

Дня 20. мая с. р. виїхала з Ужгорода до Праги „угро-русская депутація" в числї 105 осіб (в тім всего 7 селян і одна селянка). Дня 23. мая приняв повну депутацію президент др. Масарик. На привіти о. А. Бескида, о. А. Волошина і д-ра Жатковича, в котрих подано рішення в Ужгородї з 8. мая с. р., відповів през. др. Масарик (по московськи), що сї рішення приймає до відомости і що чесько-словацька держава дбати-ме про розвій занедбаних угорських Українців.

По обіді тогосамого дня приняв през. др. Масарик тіснїйшу делеґацію з 12 людий, котра обширно представила йому сучасне положення Закарпатської України. Говорили про границї Закарпатської України, особливо щодо Словаків і про прилучення Лемківщини до Угорської України. **На се заявив през. др. Масарик, що і в лемківській справі хотів би помогти, але не всилї.** Земельну реформу порішить о б л а с н и й соймъ. Звернув увагу на роздїл держави від церкви, що переведеть ся невдовзї в Чехословаччинї і на шкільництво, підносячи, що воно повинно мати народне знамя і народну мову. Шкільні справи, — від найнизших до найвисших буде рішати обласний сойм, а також і про устрій місцевої адміністрації.

Вкінци забажав през. др. Масарик поговорити з самими селянами. Безпосередно по попереднім принятю явились у нього депутація з трох селян, котра представила йому свої господарські домагання, передівсїм, щоби сільський народ одержав чим скорше землю і міг користати з пасовиск і лїсів, та щоби сільських прихожан увільнено від безплатної примусової роботи сьвященикам та від достарчування їм „мірок", „роковин" і „коблин". Просили також, щоби чим скорше заведено „хлопські" школи і печатано „хлопські" ґазети; під словом „хлопський" розуміли місцевий говір, себто українську мову, а не московщину, якою їх досї кормлено і якої вони не розуміли. Др. Масарик прирік (говорив по словацьки, котру то мову селяни доволї добре розуміють) пійти як найдальше на стрічу бажанням селян, а **в справі шкільній підніс, що школа має бути така, якої бажає народ і треба в ній вчити простою мовою; обі сторони розуміли добре, що се мова українська.** Взагалї селяни винесли від през. д-ра Масарика як найкрасше вражіння, натомісць москвофільська інтелїґенція не дуже то вдоволена за його виразний українофільський напрям. Треба зазначити, що між сьвящениками і народом нема майже ніяких щирійших зносин, але є ворожнеча задля великого господарського визиску селян духовенством і задля його дотеперішної мадярської чапів поліційної служби. Відносини є тут подібні як між обмосковщеним православним духовенством на Наддніпрянщині і тамошними селянами.

Воєнний стан на Закарпатю ще не скінчив ся. Автономного статута ще не оголошено і не введено місцевої цивільної адміністрації. Половину Закарпаття держать ще досї Румуни і не знати, коли віддадуть його Чехам. Задля набігу мадярських большевиків на часть Угорської України припинила ся там орґанізація. Большевики станули на становищи, що „Руська Країна" має належати до Угорщини як автономне тїло; іменували для неї комісаря; видавали в Будапешті український большевицький тижневник „Червона Україна" і хотїли навіть творити українську червону ґвардію. Панування поваленних нині будапештенських большевицьких Жидів не оставило ніяких слїдів на Закарпаттю.

Можливо, що на Закарпаттю настануть невдовзї спокійні звичайні часи. Маючи спромогу перший раз від віків працювати над своїм двигненням з тяжкого занепаду, мусить український народ Закарпаття розпочати скоро свою орґанізацію на всїх полях, в першій мірі створити шкільництво в народній українській формі і взагалї цїлому автономному Закарпаттю надати відразу українське знамя. Се треба робити тим скорше, що москвофіли хотять продовжувати роботу Адольфа Добрянського з 50 років мин. стол. і в москвофільськім багнї загирити справу. Таку роботу вони вже тут справдї роблять, а перед веде їх ужгородський орґан, тижневник „Русская Земля".

Людий відповідних до орґанізації знайдемо на місци. Є там **др. Бращайко** в Хустї, є адвокат **др. Туркиняк** в Пряшеві, є молодий учитель учительського семинаря **Степан Августин** в Ужгородї, є передівсїм бувший український соц. дем. посол до віденського парляменту **Яцко Остапчук** в Н. Радвані коло Мезе Ляборц в Земплинщині; є цїлий ряд молодих місцевих інтелїґентів — сьвідомих Українців, якими стали в часї війни, стрінувши ся особисто з галицькими і наддніпрянськими Українцями. Дїлати однак треба дуже скоро і в орґанізаційній роботї випередити москвофілів. Місцеве селянство стане все лавою по нашім боцї, бо тільки ми яко дїйсні народники можемо здїйснювати його бажання. Треба передівсїм безпроволочно покликати до життя на місци українську пресу.

Почин повинен вийти з Праги, де проживають тепер такі видні дїячі як посол **Максим Славинський,** проф. **др. Степан Смаль-Стоцький,** публїцисти **Королїв і Бочковський** і наш великий приятель, молодий і рухливий інжинїр і чеський публїцист, **Нечас.** Сї дїячі зробили вже початок, основуючи в Празї українсько-чеське видавниче товариство, що поставило собі за мету видавання шкільних підручників, популярних книжочок і популярної преси для угорських Українців.

І чеські політичні провідники, як през. др. Масарик, през. міністрів Тузар, популярний дїяч міністер Кльофач, відносять ся до нас дуже прихильно і є за тим, щоби Закарпаття, що творить поміст між чесько-словацькою державою і Україною та Чорним морем, а дальше і Росією не тільки для господарських цїлий, але і для сотворення могучого політичного славянського союза, — відродило ся в українськім національнім дусї. Поступові чеські партії, соц. демократи і народні соціялїсти, обі нині рішаючі, стоять також по нашім боцї.

Ми від себе будемо присьвячувати справі українського Закарпаття нашу бачну увагу.

ЗІ СТЕЙТОВОГО ВІЧА В КОНЕТІКУТ.

(Допись з New Britain, Conn.).

Вже передше ми дали знати, що коли в списї жертводавців на стейтовім вічу зайшла яка помилка, то ми радо спростуємо. То ось ми се й робимо. Перший п. Іван Баран з Форествіл дав нам знати, що він не бажає собі дешевої слави, бо він не дав $12.00, а лиш два доляри, і тому ми йому се простуємо і думаємо, що йому якраз за се честь і слава, що він нам се доніс. Инший то би носа задер та ще й чванив би ся, що дав так много.

Иньші спростованя: Процько Тир з Ню Брітен дав $5.00, а не мав свого імени поданого. Іван Бойко з Ню Брітен дав $5.00, а записалось $2.00. Пп. Мих. Кобилецький і Гнат Яцук з Ню Брітен дали по долярови, але не мали своїх імен поданих. Тільки всего, а коли хто має ще що на серци, то най нам передасть; ми їх вістки лапаємо як птиці і посилаємо до шановної ґазети мов дріт.

Мабуть кождий зрозуміє, що як ми подаємо, що хтось дав тільки а тілько, а його імени не подалось, то се не значить, що цїла зібрана сума була о якраз тільки більша, бо зібрані гроші не числились після спису жертводавців, але з того, що висипало ся з капелюха після збірки.

А тепер на друковане стейтових петиций то жертвували отсї славні і чесні наші патріоти. Найперше з Ню Брітен: по два доляри пп. Тимко Костирка, Йосиф Смаль, Мих. Кобилецький, Дмитро Валах і Сташко Андрусьо. По долярови: пп. Мих. Шляхтич, Ст. Кащук, Мих. Петала, Гнат Ткач, Іван Ткач, Сташко Процько, Стеф. Ґлищак, Іван Бойко, Йосиф Платуш, Петро Купій, Ант. Король, Ник. Керелейза, Мих. Білас, Теодор Грицьо, Ст. Мельник, Гнат Білас, Ів. Зїнь, Мих. Селемен, Мих. Цимковський, Іван Швець, Мих. Пашкевич, Анна Явін, Ст. Явін, Йос. Кохановський, Мих. Кузій, Андрій Клим, Сильвестер Ковальчук, Ілько Карбовник, Вол. Ґонтарський, Теодо. Бнеза, Теод. Шпуль, Ів. Шубеляк, Мих. Уляи, Ст. Ґранатовський, Ева Загачевська, Фесько і Гнат Максим, Йос. Таранчак і Федор Коваль. Лїлїя Барна 75 центів. Разом $49.75 з Ню Брітен, а ще буде більше, бо Нюбрітенці, котрі таке величаве віче здвигнули, є неабиякі патріоти і не дадуть ся випередити. Дальше дали: National Supply Co. в Брістол $1.00, о. Ф. Кисїльовський з Ню Гейвен $2.00, о.Ст. Ващишин з Ансонії $5.00, п. Матій Ницак з Бріджпорт $1.00. Николай Саламандра зібрав з Меріден: Ол. Комен, Теод. Стадник, Ів. Вишньовський, Ів. Теляба, Осип Мудрий, Петро Салабай, Андр. Галушка, Ів. Нестерук і Мих. Дмитерко — всї по долярови. Іван Прухнїцький з Брістол $2.00. Всї разом $20.00. Пп. Йосиф Вовк і Дмитро Іванюшка зібрали в Danbury $20.00. А то по два доляри дали: пп. Ст. Резник, Андр. Бойко, Ів. Ваньчик і Йос. Вовк; по долярови: пп. Мих. Маркевич, Семен Сверлюк, Стан. Бородинько, Дм. Іванюшка, Андр. Дзандзиль, Марія Колесар, Юрко Плїшко, Мих. Микосїй, Йос. Страб, К. Козар і Панько Наконечний; по 50 центів: пп. Вас. Катиринич і Ів. Зазуляк.

З Теривил, Конн., прислали з віча $72.57, так що всьо разом в повисшім списї виносить $162.32.

Всїм жертводавцям комітет, а безперечно і вся Україна, складає щирі подяки.

Присилайте, люди, дальше і як найбільше, бо ми, що лиш узбираєть ся, то даємо до друкарнї і додрукуємо по тисячці більше. Тисячка — $47.00, а як разом з французькими є сїм тисяч, то самі марки (двоцентові) винесуть $140.00. Французькі примірники коштують двічи стільки що англїйські і тому ми дали вибити лиш одну тисячку, що коштує (само друкованє лише) $100.00.

Тому давайте, хто є щирий Українець, бо жадна книжка так Ляхам не доїде і не споможе нашу визвольну боротьбу, як отся, виготовлена українськими делеґатами стейту Конетікут; перша така книжка, яко воч першого українського стейтового віча в Америці.

Гроші посилайте на адресу:

Committee of Ukrainian State Convention,
121 Beaver St., New Britain, Conn.

Остаємо зі щирим поважанем,
Ярослав Пелехович, Михайло Фесяк, Василь Карбовник.

Ненависть найблизших болить найбільше.

Не давай нікому ради, аж тебе запитають.

Не висловлюй ся зле про приятеля.

Воюй з похибками, а не з людьми.

Згода будує, незгода руйнує.

Мала іскра спричинює великий пожар.

ЗІ СКАНДИНАВСЬКИХ ВРАЖІНЬ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

К о п е н г а ґ а, Данія, 17. серпня, 1919.

Потомки славних Вікінґів, які колись мечем диктували свою волю Англії, Палестині та навіть Византії, нині дусять ся під тягарем своїх мілїонів, нажитих на спекуляції чужою кровю. На протязї чотирох років, ведучи мудру політику рівноваги, — правда, може крім Швеції, яка була загіпнотизована панцирним кулаком Німеччини та значно хилила ся на її бік — вся Скандинавія кинула ся тепер в обняття антанти і кричить на цїлий сьвіт: „Що не від антанти, то від лукавого". А перед веде Швеція, яка тепер більш антантська ніж сама антанта. Цїла політика Скандинавії менї представляєть ся в образї молодого слабого рекрута, який трясеть ся від страху та кричить, коли потрібно і коли навіть непотрібно: „Слухаю!"

Не буду приводити виїмок з часописий та цитат з брошур. Кождому відомо, як вони пишуть ся. Лише приведу деякі факти з життя вулиці, на котрій все відбиваєть ся в більше щирих, непідмальованих формах.

Ви йдете з дамою, скажім з матїрю, та хочете пройти до кращої околиці в Копенгазї — рід променади, — Лянґелїнїє, де стоять тепер чужоземні військові кораблї. Там кордон поліції, вас пропустять а вашої матері нї. Длячого? Бачите, данська поліція боронить моральности антантських матросів і особам кращого пола вступ на Лянґелїнїє заборонений. Вам сьмішно, але се факт.

Другий факт: Тихий вечір біля семої години. Через велику площу в Копенгазї проходять тисячі люда. Скінчивши свою денну працю, спішать домів. Нараз несподївано роздаєть ся сальва з рушниць та пістолєтів і невміло пущені ракети лїтають по бруку з одного кінця площі на другий; конї і люди подають ся в бік і стає бачна купка анґлїйських матросів. „Сьвято побіди". А поліція дивить ся та ніжно підсьміхаєть ся. А спробуйте ви запалити у своїй власній вілї біля моря огнї на Івана Купала, на завтра дістанете досить болючу кару за се, що, не дай Боже, могли спалити море, або данський пісок.

Спробуйте начати балакати в якімнебудь склепі по німецьки, якими очима будуть на вас дивитись! Що найменьше так як на злочинця. А рівночасно спробуйте попросити огню по анґлїйськи в інтелїґента в золотих окулярах, а побачите, як він скине свій габік, предложить свої папіроси; запалить вам папіроску і буде довго стояти з відкритою головою, заглядаючи в очі, чи не прикажете ви йому обтерти ваші запорошені черевики.

Взагалї улиця великого міста завсїди відбиває се, чого чужинець не прочитає в жадній часописї; се, що в давній країнї зробило ся вже сталим, се, на що вже не звертають пильної уваги.

Приміром, ви можете стрінути на вулицях скандинавських столиць купки людий, одягнених зі всею фантастичностю бувшої царської армії, які-б могли своєю голосною мовою та рухами збудити заздрість в першім-лїпшім Жиді з ярмарку в малім містечку. Сьмішно і дивно для нас, а ще більш для чужинців бачити сих людий, не звертаючих уваги ні на іронїчні погляди ні на те, що вони роблять ся якимись блазнами для скандинавської публики.

Та вже не можна себе більш здискредитувати як здискредитувала себе тут російська еміґрація. Засновують ся якісь „лїґи", „союзи", під прапором яких провадять ся спекуляції, підлоги, аж до убийств включно. Останніми днями вся скандинавська преса повна описами замордовання „а ля Рокамболь" в Стокгольмі якогось Арадашева, особи досить темної, не то большевицького шпіона, не то спекулянта, не то компоніста порноґрафічних оперетoк, а може і перше і друге і трете разом. Вся та історія обставлена досить романтично і, я гадаю, дасть для авторів образкових творів дуже цікавий матеріял. Поперед усього заснували „лїґу", потім наняли коло Стокгольму вілю, де засїдав трибунал, складений з російського полковника, ґенерала, двох російських дам, Шведа та „американського горожанина". В автомобілї привезли Арадашева; судили, засудили на смерть за большевицьку шпіонажу і виконали сей засуд: задусили, трупа кинули в море. А рефрен сеї пісні такий: по фалшованім чеку з біжучого рахунку Арадашева одержано 20.000 корон, а при розгромі його помешканя пограбовано 4.000 корон шведських. Але одним Ардашевом не скінчились авантури сеї „лїґи". Шведська поліція, остро взявши ся за дїло, з кождим днем відкриває все нові і нові убийства „во славу єдіной і неделїмой Расєї". Правду пише копенгаґенський кореспондент берлїнського „Голоса Росії": „Важко собі уявити щось більше непопулярного, як „русскій" в Скандинавії".

А. Ільницький.

АДРЕСА УКРАЇНСЬКОЇ МІСІЇ У ВАШІНҐТОНІ.

Інтересованим подаємо до відома, що адреса дипльоматичної місії української народної републики у Вашінґтонї є отся:

UKRAINIAN MISSION,
1960 Biltmore St., N. W., : : : Washington, D. C.

ВІСТИ З НАПАДЕНОЇ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

Лист з Яворівщини.

Читач „Українського Голосу" у Вінніпегу, Канада, одержав 12. липня 1919 лист зі старого краю. Лист писаний 27. червня в селі Малнівська Воля, повіт Яворів, а про загальні справи там пишесь так:

„Австрійська війна розлетіла ся, а від 1. падолиста 1918, зачалась друга війна між Українцями і Поляками. Війна ся триває далї, гук гармат і карабінів не втихає. Булисьмо пять місяців під українським правительством, а тепер українська армія уступила перед Поляками аж за Львів так, що над нами тепер польський уряд.

Богато, богато людий зазнало і зазнає нещастя; діють ся великі рабунки військом, так що нераз люди мусять утікати з села зі своїм житєм. Люди мусять ховати перед тим військом все: збіже, одежу, а навіть худобу, бо як би не ховали, то військо нераз що попаде то забере, навіть не заплативши.

Як будете вертатись до дому, до вітчини, то найбільше беріть зі собою одіжи всякого рода, черевиків і чобіт, а що до гроший то беріть зі собою лише золоті гроші, або инші щирозолоті річи, бо в нас все те має велику вартість.

Яка в нас дорожня, можете собі уявити з сього, що одно убранє коштує від 2.000 до 3.000 корон; порядні чоботи від 800 до 1.000 кор. Як будете їхати до дому, то золоті гроші і золоті річи добре ховайте, бо вам на граници відберуть, а дадуть паперові.

Золота монета 20 корон має вартість від 100 до 200 корон паперових. Декотрі наші люди мають гроший богато, а се в тих селах, котрі не були знищені війною. Морг поля коштує в нас тепер від 4.000 до 6.000 корон; один кінь коштує яких 6.000 корон, а дуже добрий кінь 8.000 і 10.000 корон. Добра корова 3 до 4 тисячі корон; 100 кільоґрамів жита 600 корон, пшениця 800 корон; бараболї 60, 80 і 100 корон. Словом, все дорого, як в аптиці. Про більше не пишу, бо не вільно.

Людий богато вигинуло. Біднота велика. Ті люди, які перше були заможними господарами, тепер остатними дідами, а знова ті, що були бідаками тепер мають великі тисячі; мають гроші тому, що їх ніхто не рабував; дальше, вони фасували гроші на свої діти, так що тепер мають цілу купу паперів (гроший). Є в нас дуже богато дітий сиріт, винуждїлих, не маючих нікого, хто би ними заопікував ся.

Поляки (жовніри) підпалили наше село, так що 23 нумерів є спалених. Вони зробили се тому, що хтось убив їх офіцира. Вони говорили, що цивілї убили його, одначе се є неправдою. Як сї Поляки знущали ся над нашим народом, не дасть ся описати. Скликували людий до школи, клали на лавку і били до непритомности. Один дістав так 50 буків..."

———o———

Лист з Бережанщини.

Д. Іван Фаріон зі Скрентону, Па., дістав лист зі старого краю. Лист був наданий в Бережанах, як показує почтова печатка, 18. липня 1919. Сей лист, який подаємо з олифантського „Нового Житя", звучить:

Лісники, пов. Бережани,
15. липня 1919.

Слава Ісусу Христу!

Любий Брате! Доношу Тобі відомість о нашім здоровлю і поводженю. Ми з ласки Бога всі здорові, якого здоровля і Тобі желаєм. А поводженє бодай не казати. Біда тай годї. Твій син, Ілько, вже великий. Вже всьо робить при господарстві. А Василь зістав забитий таки дома і поховалисьмо його, як ся належить.

Ой, так Брате, не одна дитина, не один син України пійшов марно зі сьвіта, тай кости порозкидані, Бог знає куди. Не сотки, але сотки тисяч цивільних людий погибло від куль. В році 1918 на сам Великдень одна куля забила нараз 8 хлопців, самих молодих по 18 років і всіх вісьмох поховали до одного гробу.

Пишу Тобі, Брате, не рушай ся з Америки і нічого не присилай, бо ми тут нічого не стараємо ся, ані не будуємо, ані не купуємо, но так робимо, абисьмо жили. Бо тепер нічо не є наше, всьо військове. Що ся їм сподобає, то все забирають. Гроший нам не треба, бо щож нам з гроший. Нема купити нічого за гроші. А убранє, то не треба старатись, бо старе латаєм. А за нове, то і мови нема. Як ся кому сподобає яке лучше убранє, то таки з хребта тобі заберуть.

Лапшин спалений до тла. Тепер нарід не може пізнати, де було чиє обісте. Нічо не позістало, тільки купи ґрузу.

Брате, пиши до нас, а ми будемо писати до тебе, хотяй не годен нічо такого описати, ані більшого листа не вільно писати, но такі малі листочки.

Ми тут жиємо, а смерть все за плечима. Бо чоловік не безпечний ані дома, ні на дорозї, ані в лісї. Всюди шукають, всюди переслїдують, всюди страх і смерть несподївана. **Вязниці заповнені бідним народом. То правда, що старі люди приповідували, що живі будуть мертвим завидувати. Не вільно нїде з другим стати на улици, ані заговорити по українськи, ані утримати жадної худоби, бо прийдуть і все заберуть, а платити не платять. Тепер знаємо, що біда, бо через пять літ ми того не зазнали, що тепер. Тепер сто раз гірше як перед тим.** Така кара Божа, що не мож описати.

А таке всьо дороге, що крий Боже, Одно пуделко сірників коштує дві корони. Топка соли 2 корони 80 сотиків, фунт мяса коштує 10 кор., солонини фунт 20 корон, 100 фунтів житної муки 600 корон і т. д.

Ми Вас просимо, помагайте нам там в Америцї наших прав добути, бо ми тут безсильні. Просимо Господа Бога, щоб вже раз умилосердив ся над нашим бідним народом українським і освободив нас від тої язви, бо вже не дають нам довше на сьвіті жити.

Ще раз Тобі пишу, не важ ся до дому вертати, бо тут приїхав один з Америки чистим жебраком. Не привіз ані одного цента. Здерли з нього убранє і всьо, що мав на собі, а пустили голого, босого.

Здоровимо Тебе всї сердечно, дай Боже гаразд!

Твій брат **Григорій Фаріон.**

В кождій українській хатї повинна находитись часопись „Свобода".

THE FATE OF BUKOVINA.

(From the N.Y. Globe, Sept. 10,1919.)

Editor Globe: — I have read your editorial "The Roumanian Menace," in your issue of Sept. 3, with the greatest interest, and must congratulate you for your courageous stand.

Your editorial deals mainly with Roumania as a menace to Hungary, but Roumania's infringements upon the rights and liberties of other nations do not extend to the steppes of Hungary and the valleys of the Theiss and Danube rivers only; they go further north, holding tight in her clutches the province of Bukovina, heretofore under Austrian rule.

The Bukovina, a highly developed province with a population of 800,000, of which more than 50 per cent. are not Roumanians, has been turned over to Roumania, the culture and civilization of which is far inferior to that of the Bukovina. The peace conference and the Roumanian government are strongly adhering to the Roman slogan "Divide et impera." Out of the 800,000 inhabitants in the Bukovina 300,000 are Ukrainians, 120.000 Jews, 60,000 Germans, 280,000 Roumanians, and the balance of 40,000 is composed of Poles, Russians, Hungarians, and Bulgarians. Is there any justification for turning over the Bukovina to Roumania?

Furthermore, Roumania is openly defying the peace conference by refusing to sign the treaty, unless the minority rights clause is eliminated. Roumania wants to have a free hand to oppress her subject races, especially the Jewish people, of whom at present more than one million live within the boundaries of Roumania.

SIGMUND GOTTLOBER.
New York, Sept. 4.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

UNITES AGAINST POLAND.

Lithuanian-Ukrainian League Also Opposes All Negotiations With Kolchak.

That the Unrainians and Lithuanians are closely united at the Paris peeace conference and are making a strong fight to curb Polish aspirations in parts of the former Russian empire is evident from a message just received by the Ukrainian National Committee from the Lithuanian-Ukrainian League in Paris. The message is as follows:

"The Lithuanian-Ukrainian League submits to the judgment of civilized humanity the facts concerning all alleged pogroms in Lithuania and Ukrainia, especially in Vilna and in Lvov, as well as the treacherous attacks upon the Ukrainians by the Poles while holding the southern part of the general battle front. The real object of the Poles in attacking the Ukrainians was to seize the oil fields in east Galicia rather than to form a barrier against the Muscovites.

"The Lithuanian-Ukrainian League is opposed to all negotiations with Admiral Kolchak or with any other leaders whose object it is to subject the territory of Lithuania and Ukrainia or to diminish or suppress independence. These two countries, which possess ancient, individual, national cultures, have full rights which they are determined to defend against all aggressors."

(From the Washington Post, Aug. 20, 1919.)

ВАШЕ ВОЛОСЄ потребує скріпляючого средства. Думаємо, що нема жадного ліпшого від **Севери Скріпитель Волося** (Severa's Hair Tonic), о котрім відомо, що здержав випадане волося і побудив буйний їх поріст. Ціна 65 центів і 3 центи податку.

ПЕРЕПОЛОКУВАТИ ГУБУ належить що найменше раз на день, щоби утримати губну яму в здоровім стані. Знайдете **Севери Антисепсоль** (Severa's Antisepsol) найвідповіднійшим до сеї якраз цїли. Спробуйте його. Ціна 35 центів і 2 центи податку.

ЧИ БОЛЯТЬ ВАС КРИЖІ?

То здасть ся показувати, що Ваші нирки в непорядку і що якийсь лік повинен бути уживаний внутрішно, аби лїчити причину і тим способом усунути біль і привернути здоровлє. З нашого власного досьвіду знаходимо, що

СЕВЕРИ ЛІК НА НИРКИ І УТРОБУ

(Severa's Kidney and Liver Remedy) є ідеальним ліком в лїченю запаленя нирок або міхура, затриманя або віддаваня густого мочу, болїсного віддаваня мочу, жовтачки і квасного жолудка, пухненя ніг, рівнож болю крижей, походячого з занепаду нирок. Було воно пожаданим средством в запобіганю мочення в ліжку дітий. Спродаване у всїх аптиках. Ціна 75 центів і 3 цт. податку, або $1.25 і 5 цт. податку.

Єсли не є ви в можности дістати Севери Ліків в своїй аптиції місцевій, напишіть впрост до нас з залученем відповідної суми разом з податком. **W.F.SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IA.**

ТОАЛЄТОВЕ МИЛО повинно бути заправлене ліками достаточно, аби зробити його антисептичним. Знайдете відповідне заправлене ліками в **Севери Лїчничім Милї Шкірнім** (Severa's Medicated Skin Soap). Спробуйте його. Ціна 25 центів.

ВАШЕ ЛИЦЕ повинно бути образом здоровля, вільним від знеокрашеня. Коли не відповідає тим вимаганям, зробіть час до часу патерте (масаж) **Севери Крем Лиця** (Severa's Face Cream) в тій цїли. Украсить вигляд лиця. Ціна 35 цнт. і 2 центи податку.

ВАЖНЕ ВІДКРИТЄ

Простий і дешевий спосіб до поборюваня ІСПАНСЬКОЇ ІНФЛЮЕНЦИ

Досьвід є найбільшим учителем і коли грізна іспанська інфлюенца появилась і поширилась зі скоростию по краю—нищучи цїлі родини і наносячи неописану розпуку і знищене—примінювано всякі можливі ліки медичні для перерваня і захороненя людського житя перед сею пошестю. Протягом місяців жовтня і падолиста 1918 р., коли пошесть дійшла до найвисшого числа, досьвідчено, що в многих случаях найуспішнійшим способом в поборюваня інфлюензи було уживане горнятка горячого Болгарського Чаю на кров, доданем соку з половини цитрини. Найдено, що ся метода лїченя викликувала скорий і сильнійшиб обіг крови, скоро прочищуючи кишки з всяких трійливих субстанцій, додаючи сим цілій системі тілесній потрібну відпорну силу проти недуги. Кожда розумна одиниця зрозуміє вагу потреби мати під рукою коробку того зїльного чаю і удасть ся до свого аптикаря, жадаючи Von Schlick's Bulgarian Blood Tea. 108-09

Увага: Коли у Вашого аптикаря бракує сего ліку, Ви повинні СЕЙЧАС набути у фабриканта. Скоро вишлеть ся Вам оплаченою почтою. Пришліть нам $1.25 на одну коробку, вистарчаючу на цїлу родину або на 3 коробки за $3.15, або 6 коробок за $5.25. Адреса: Marvel Products Co., 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

В кождій українській хатї повинна находитись часопись „Свобода".

РИМСЬКІ ЗАПАСНИКИ.

В стариннім Римі були в звичаю запаси. Побідника-борця витали, немовби він виграв щонайменьше велику війну на сьвіті. Ані мудрці, ані учені, ані політики, ані президенти не тїшили ся такою славою, як борці запасники. Рим був гордий зі своїх героїв запасників. Їх імена зазначені є в діях сьвіта, і є на першім місци перед ученими. І ті то запасники-борці живили ся незвиклим способом. Давало ся їм їду в мірних давках, але за се була се їда сильна і поживна. Се робило ся тому, щоби тїлесно не тили, але за се, щоб набирали сили і мязий... Знали добре, що в мязах є сила а не в отилости та в непотрібнім товщи. Такий то запасник коли ішов до борби, був цїлий мов з кременя. Тіло його було тверде, що міг на нім бруском кресати, таке що неможь було його ущипнути. Робила се потрава та добірний напій, котрий був в тій цїли приготовлюваний, щоби жолудок усї сильні потрави обертав передусім в кров і мязи. Днесь таке вино виробляє одинока фірма Михайла Босака в Скрентон, Па. Вино се зветь ся Босакове Лїчниче Гірке Вино. Ціна його є: 1 фляшка $1.00, 6 фляшок $5.50, 12 фляшок $10.00. Се вино скріпляє мязи, поправляє жолудок, удержує гнучкість і силу тїлесну та забезпечує довге житє! Дуже добрий лік для слабих, старих і недужних. Адресуйте:

MICHAEL BOSAK CO.,
431 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
(Огол.)

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Доктор Васерман,

який лїчить успішно хороби жолудка, легких, серця, утроби і нирок, ревматизм і всї недуги крови і скірні вилїчить в як найкоротшім часї так, що не потребуете переривати своєї роботи.

Його офіс має нову машинерію до бадання і лїченя недуги. Він також уживає X-RAY машини, яка є необхідна для лїкаря. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати ся чи можна вилїчити чи ні, позаяк невилїчимої недуги він не береcь лїчити. 106—

Dr. WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В неділї від 10. рано до 2. попол. Голосїть ся особисто, бо почтою не лїчу. Можете говорити по українськи.

Др. КАУФМАН ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ

Єсли хочете совісної поради в якій небудь Вашій недузї, прийдїть до д-ра КАУФМАНА, в ним в рідній мові поговорите, він Вам скаже відразу, і пізнає ся на Вашій недузї, чи Вам лїчене що поможе.

Др. Кауфман ЛІЧИТЬ всї отсї недуги: МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ. Задуху (астму) лїчить новою машиною примінюючи електрику і помповане воздуху. ДР. КАУФМАН лїчить затроєня і неправильности крови, ревматизм, ломане костий, болї голови, завороти, болї крижий, недуги жолудка, катар легких і жолудка, нирок, міхура, паралїж, випадане волося. Лїчить всї жіночі недуги, яко АКУШЕР СПЕЦІЯЛІСТ ЛІЧИТЬ УСПІШНО ІНФЛЮЕНЦУ І ЗАПАЛЕНЄ ЛЕГКИХ.

Др. КАУФМАН 111 East 7th Street, NEW YORK

Год. офісові: що дня від 9. рано до 9. вече., в неділю від 9. рано до до 4. пополудни. — Телефон Орчард 6352.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Єсли терпите на яку хоробу, без ріжниці як довго і лїкар не міг Вас вилїчити, ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ. Я ПОЛІПШУ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ.

Віддаль або брак гроший най не встримує Вас. Богаті як і бідні однаково будуть обслужені. Я є найславнїйший в Питсбурґу специалїст і лїчу мущин вже від богатьох лїт. Маю найлїпше заосмотрене бюро, включаючи X-Рей машину, через котру можу Вас переглянути, як через зеркало. Маю власний департамент дроґерії, де знаходять ся тутешні і імпортовані лїкарства. НЕ НАДУМУЙТЕ СЯ, але зараз прийдїть до мене, як до приятеля. Говорю Вашою мовою. Одна візита переконає Вас, що я можу для Вас зробити.

Посідаю специяльні ліки на хоробу крови і лїчу слабости в протягу кількох днїв. Я вилїчив тисячі випадків слабости мущин, хороби скірні, ревматизм, хороби жолудка і утроби, свербячка, гемороїди і всї хронічні слабости. 105св116

ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

Prof. Dr. H. G. BAER

311 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.

НАПРОТИ ПОЧТИ.

ВАЖНЕ! — Витнїть се оголошене і принесїть його зі собою.

ДАРОМ! ЗОВСІМ ДАРОМ! дамо для кождого нову щойно видану гарну **книжочку** і катальоґ Січового Базару, хто пришле нам 5 адресів своїх знакомих і 5 ц. марками на пересилку. Адресуйте: 75-11(

SICHOWY BAZAR,
31 East 7th St., New York, N. Y.

МУДРИЙ КИТАЄЦЬ.

Англієць говорить: „Як ся маєте?" Єгиптянин поздоровить вас: „Потитесь богацько?", але мудрійший є Китаєць, бо так вас привитає: „Чи жолудок вас в порядку?" Добрий жолудок, значить добре здоровлє, і тому подібне поздоровлене обявляє докладно поняте житя. І коли терпите на непорядки жолудка, запір, нестравність, болї голови, безсонність, нервовість і т. п., Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина є як раз тим, чого потребуєте. Лік сей очищує внутренности, помагає травленю, і заострює апетит. Є він рівночасно учинний і смачний. Можете його дістати у свого аптикаря, як рівнож дістанете там Трінера Лінімент, найбільше відповідний на ревматизм, болї хребта, звихненя, пухлину і т. п.

JOSEPH TRINER COMPANY,
фабриканти ліків,
1333-1343 S. Ashland Avenue, Chicago, Ill.
(Огол.)

ВИНАХІДНИКИ

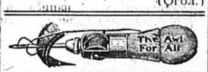
КОТРІ МАЮТЬ ВИНАХІД ДО ОПАТЕНТОВАНЯ,

нехай звертають ся до мене яко до реґістрованого адвоката патентового, а запевнюю Вас, що дістанете сумлінну і належиту обслугу.

Вишліть менї модель або рисунок винаходу для езамінації. 109с—

Жадайте мою книжочку винаходів п. з. **„ПОРАДНИК ДЛЯ ВИНАХІДНИКІВ"**, котру отримаєте ДАРОМ.—Пишіть по українськи до свого українського адвоката.

MARCIN LABINER,
Reg. Patent Atty. (S.),
15 PARK ROW, NEW YORK

НОВЕ І ДУЖЕ ВИГІДНЕ ШИЛО.

Тим шилом Ви можете направляти чоботи, упряж, мішки і т. п. Воно шиє сильно і добре, скоро як машина, ціна враз з 20 ярдами шевської дратви і 2 голки, з інструкціями, лише $1.00; 7 шиль за $5.00. Вдоволене запевнене. Залучіть $1.00 до сего оголошеня ще нині, сейчас і вишліть до: 108—

NATIONAL SALES CO., Dept. 124, Sta. D., Box 90, New York, N. Y.

БИТИ ГРОШІ $10.00 НА ДЕНЬ

потрафить кождий, як начне виробляти гердаґці. 108-20

Повне поучене з образками вишле ся кождому, хто напише на понизшу адресу і залучить 25 цнт. почтовими марками.

GERDANETZ CO.,
208 E. 25th St., New York, N. Y.

DR. RUSSELL DETROIT, MICH.

Я хочу розмовитись особисто з кождим мущиною і кождою женщиною, терплячих на хронічні, нервові, кровні і зложені недуги, або коли Ви терпите на жолудкові, ниркові або міхура недуги.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і попали в зневіру і все занехали, то зголосїть ся, щоб бути безплатно огляненим і засягнути моєї опінії та поради.

Позаяк я маю 17-лїтну медичну і операційну в лїченю хронічних, нервових і зложених недуг мущин і женщин. Ви осягнете користи з мого досьвіду кождого разу, коли лише мене відвідаєте.

Я приміню для Вас найновійші наукові методи лїченя, так електричні як і медичні, якими розпоряджаю.

ДЛЯ КОРИСТИЙ ТЕРПЛЯЧИХ МУЩИН І ЖЕНЩИН,

котрі терплять на Ревматизм, Болї в крижах і суставах, Утрату апетиту, Болї голови, Запір, Завороти, Катар голови, Носа і Горла.

ЧИ ВИ МАЄТЕ ЯКИЙ СУМНІВ щодо Ваших долегливостий; чи маєте які скірні викиди, які стали упірчиві і неулеглі на вплив ліку; чи у Вас є такий нервовий стан, який незмінає навіть під впливом спочинку, діет і медицини; чи Ви попадаєте в щораз гірший стан? Як так, то ПОРАДЬТЕ СЯ МЕНЕ СЕЙЧАС.

Сотки операцій як у мущин так і женщин уникнено через скоре і властиве застосуване найновійших наукових метод.

Мої офіси є заосмотрені новими електричними і механічними апаратами, які дали поміч, коли другі методи завели.

ПАМЯТАЙТЕ.—ПОРАДА І ОГЛЯДИНИ ДАРОМ. Зволїкане, недогляд і невластиве лїчене є небезпекою.

Прийдїть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все заосмотреного СПЕЦІЯЛІСТИ.

Години принятя: від 9. до 4. попол. і від 6 до 8 вечер. **Dr. RUSSELL,** В неділї і сьвята від 10-ої до 2-гої в полудне.

176 E. Jefferson Ave., другі двері на схід від Вудвард, Detroit, Mich.

ВИСИЛКА ОДЕЖИ, ОБУВИ, ПОЖИВИ.

ПОМІЧ РОДИНАМ В ГАЛИЧИНІ ОДЕЖЕЮ І ОБУВЄМ НЕ ПІДЛЯГАЄ ОПЛАТІ ЦЛОВІЙ АНІ ОГЛЯДИНАМ. ЗАПАКУЙТЕ РІЧИ ДО ВИСЛАНЯ В СИЛЬНУ ПАЧКУ ДЕРЕВЛЯНУ 50-ФУНТОВУ, ПОДАЙТЕ НАМ ОСІБНО СПИС ВСІХ РІЧИЙ, ЯКІ ЗНАХОДЯТЬ СЯ В ПАЧЦЇ І ПОСИЛАЙТЕ ДО НАС А МИ ВАМ ПЕРЕШЛЕМО ДО КОЖДОЇ МІСЦЕВОСТИ В ГАЛИЧИНІ ЗА УМІРКОВАНОЮ ОПЛАТОЮ. ВСІ ПАКУНКИ ОБЕЗПЕЧЕНІ ВІД КРАДЕЖИ І ВИПАДКУ МОРСЬКОГО. КОРАБЛЇ ВІДХОДЯТЬ КОЖДОГО ТИЖНЯ. ПО ВСЯКІ ІНФОРМАЦІЇ ПИШІТЬ ДО ОДИНОКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ВИСИЛКОВОЇ КОМПАНІЇ: 108—

UKRAINIAN EXPORT COOPERATIVE COMPANY,
318 BROADWAY, : : : : : NEW YORK, N. Y.

Коли би Вам сказав хтось, що в певнім місци можете найти $10.00, то чи Ви не пішли би? Тут якраз маєте нагоду, бо защадите $10 до $15 на кождім убраню або плащи купленім у нас. Коли оплачуєсь шторникам купувати у нас, то я не бачу причини задля якої Ви не мали би заощадити собі видатку, через купно впрост у нас. Робимо всїлякі убраня і плащі на замовлене. Тепер ми дістали 5,000 ярдів сиклової серджу, гарні сукна на верх і підшиттє, з яких можемо Вам зробити убране і плащі і заощадити Вам $10 до $15. 88с—

S. LEVINE,
471 Clinton Ave. N., Rochester, N. Y.

НОВІСТЬ! ДЛЯ НЮ ГЕВЕНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ І УКРАЇНОК І ОКОЛИЦЇ, НОВІСТЬ!

ЗАХОДОМ СПІВАЦЬКОГО ДРАМАТИЧНОГО КРУЖКА „БАНДУРИСТ" В НЮ ГЕВЕН, КОНН.

ВІДОГРАЄСЬ ЧЕРЕЗ ДВА ВЕЧЕРІ, Т. Є.

В СУБОТУ, 20. І В НЕДІЛЮ, 21. ВЕРЕСНЯ (SEPT.) 1919 РОКУ

НА ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ ПІД Ч. 127 ПАРК СТРІТ

величаву драму з козацького житя в 5-тьох діях зі співами під назвою

СТЕПОВИЙ ГІСТЬ

Річ діеть ся по весні 1648 року. Написав Б. Грінченко.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Стефан Золотницький, шляхтич, не молодий.............тов. Петро Федів
Ясь, його син від першої жінки.............тов. Михайл Гіна
Василина, друга Стефанова жінка.............тов-ка Текля Матвійчук
Яким Демченко, Василинин син від першого чоловіка, козак.............тов. Іван Плуговський
Наталя, дівчина Василинина, годованка, сирота, з богатого козацького роду, родичка далека, Василинина.............тов-ка Марія Дубель
Мартин, не молодий чоловік, з мужиків, у пана за отамана.............тов. Кароль Стасюк
Ничипір, чоловік, слуга в панському дворі.............тов. Ілько Чимерез
Мусїй, не молодий парубок, слуга в панському дворі..тов. М. Підскальний
Івга, дівчина, слуга у Золотницького.............тов-ка Марія Климковська
Кобзар, дід.............тов. Михайл Підскальний
Стара баба.............тов-ка Марія Гоцуляк
Поважний чоловік.............тов. Андрій Лисак
Грицько, селянин.............тов. Прокіп Савчук
Перша дівчина.............тов-ка Анна Климковська
Друга дівчина.............тов-ка Аделя Климковська
Трета дівчина.............тов-ка Марія Виселик
Четверта дівчина.............тов-ка Марія Федоришин
Пята дівчина.............тов-ка Павліна Мисліцка

Козаки, польські жовніри, посполиті люди, чоловіки, парубки, жінки, челядини, челядки.

Суфлер ЙОСИФ ДИЦЕМБЕР.

Перед представленем і на кождій перерві будуть деклямації і співи.

Режісер тов. П. ФЕДІВ. ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 7-МІЙ ВЕЧЕРОМ.

ЦІНИ МІСЦЬ: 75, 50 і 35 ЦЕНТІВ.

ДІТИЙ БЕЗ РОДИЧІВ НА ГАЛЮ НЕ ПУСКАЄСЬ.

ДОРОГІ РОБІТНИКИ І РОБІТНИЦІ! На се представлене запрошуємо Українців і Українок і инших з Ню Гейвен, Дербі, Ансонії, Шелтон, Сімор, Меріден, Бриджпорт, Ню Брітен, Стамфорд і околиці. Ся штука під сейчас якраз надаєсь до відораня, бо як знаємо, клята Ляшня загарбала у свої руки цїлу Галичину і в зьвірський спосіб знущають ся над Українцями а до того ще клятії Ляхи чванять ся, що український нарід дуже їм за то вдячний, що вони ним заопікувались. Отже еще раз просимо Вас, приходїть численно на се представлене а побачите своїми власними очима як клятий Лях уміє опікуватись нашим народом. Побачите також як хитро уміє загарбати сирітський і вдовин маєток у свої руки. **КОМІТЕТ.**

Звісний Dr. GREY Спеціяліст

ПОНАД 30 ЛІТ
В ШТУЧНІМ ЛЇЧЕНЮ ЕЛЄКТРИКОЮ

117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE New York City.

Він уже вилїчив тисячі людий і бажав би і Вас вилїчити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, екему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральґію, нервовість, болї крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду. Запалене легких або всяку иншу хронічну недугу. Коли лїкар, який лїчив Вас ще не вилїчив Вас, ідїть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея, бо він вилїчить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі цїни.
Години: від 9-ої до 8-ої; в неділї від 9-ої до 3-ої.

ХОРІ ЛЮДИ!

ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ, ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗЇ.

З дня на день з року на рік віддаю лїкарські услуги Українцям. Представте собі скільки хорих я уже вилїчив та скільки хорим я уприємнив житє. Коли Вам житє надоїло задля пробуваня ріжних лїкарів і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цїлковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити і пояснить Вам о вашій недузї. Лїчу уже через 20 лїт з добрим успіхом всї недуги: як: ослаблене, затроєне крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115-128

Недуги полові і нервові лїчу за помочию електричних апаратів і „Х лучів", через яке переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лїкар посїдає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходїть до знаного всїм

Dr. LANDES, 140 East 22nd St.,
(межи Lexington & 3rd Ave.), NEW YORK.
Teelphone Gramarcy 3823.

Години принять: від 10. рано до 7. вечер. В неділї від 10. рано до 3. пополудни.

ФАРМИ В УКРАЇНСЬКІЙ КОЛЬОНІЇ.

Фарма 168 акрова, 12 коров, котрі дають місячно доходу за молоко $307, 9 ялївок, 2 коні, гуси, кури, свинї, богато бараболь, сїна і иншого збіжа. Сусїди: Окрепкі, Коневич, Тимчук, Садович, Лївіцький, Мазуркевич, Панас, Федорович, Рудковський, Вітонек, Матвійчук. — Маю до 100 инших фарм. Тут біди не узрїете. Пишіть по катальоґ і мапку. 108-12

S. MORANSKI,
73 Liberty Street, Owego, N. Y.

„ДОРОГА ДО ЗДОРОВЛЯ"

Босакове Лїчниче Гірке Вино

ПРИНЕСЕ І ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ДОБРЕ ЗДОРОВЛЄ. ВОНО УПРАВИЛЬНЮЄ ДІЯЛЬНІСТЬ ЖОЛУДКА, КИШОК І НИРОК, ОЧИЩУЄ КРОВ, СКРІПИТЬ НЕРВИ І ВІДСЬВІЖИТЬ ЦІЛЕ ТІЛО. НЕОЦІНЕНЕ ДЛЯ ВИЧЕРПАНИХ ЗІ СИЛ І ХОРИХ ТА ВЗАГАЛЇ УЖИТОЧНЕ ДЛЯ КОЖДОГО.

ЖАДАЙТЕ ВСЕ

ПРАВДИВЕ БОСАКОВЕ ЛЇЧНИЧЕ ГІРКЕ ВИНО,

А НЕ СХОЧЕТЕ ТОДІ ИНШОГО.

Ціна: 1 фляшка $1.25, 6 фляшок $6.50, 12 фляшок $12.00.

На продаж в аптиках і склепах або у витворців.

Michael Bosak Company,
434 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

ЧУДОВИЙ ГОДИННИК.

Сей гарний Годинник з Календарем ходить за одним накрученем через 8 днїв, показує кождий день тижня, місяця і року, як також години, мінути і секунди. Зроблений дуже сильно, має 16 правдивих цїнних камінїв. Ґарантований на 25 лїт. Звичайна цїна сего годинника є $18.00, однак ми будемо продавати їх через короткий час лише за $12.95 а в додатку дамо Вам гарний 14 K gold filled ланцюшок до годинника. Носїть сей годинник через 5 днїв, а коли не вдоволитесь ним, звернїть його назад. Ми звернемо Ваші гроші. Вишліть $1.00 при замовленю а $11.95 заплатите коли почтар доручить Вам годинник. (З Канади вишліть повну цїну згори). Не зволїкайте, а ще сьогодня, сейчас, витнїть се оголошене, долучіть $1.00 і вишліть до: 107,08чс—

NATIONAL SALES CO., Dept. 64, Sta. D., Box 90, NEW YORK, N. Y.

КОЛИ ЧОЛОВІК Є ХОРИЙ

ТО ПЕРШОЮ РІЧИЮ, ЯКУ ВІН ХОЧЕ ЗНАТИ Є „ДЕ ЗНАЙТИ ДОБРОГО ЛІКАРЯ".

Коли звернете свої кроки впрост до заведеня Др. Кафмана, 607 Маркет Стріт, Філядельфія, то знайдете практичних специялїстів за якими шукалисьте без страти часу і гроша на инших лїкарів.

Коли його відвідаєте то зауважите, що лїкар є дуже обережний в видаваню діягнози вашої слабости; то є, що він шукає докладно нащо Ви хорі. Його заведене є заосмотрене в модні і докладні апарати, так що коли потреба аналїзи крови, хемічної аналїзи мочи, огляненя лучами Х-рей, або що иншого, то він має під рукою для Вас. При помочи тих розслїдів докладного розслїдженя недуги мущин, неможливим є помилка.

Лїкар скаже Вам яка є умірковака цїна за лїчене. Жаден чоловік не може відійти задля браку гроша. Кождий робітник може числити на поміч лїкаря, наколи може сплачувати йому належитість тижнево або місячно, як може, а його оплата задля його великої практики є так низька, що жаден хорий не повинен обавляти ся йти до нього. 21-33

Його Інституція має кождий найновійший апарат до огляданя хорих: Статік, Ґалванік, Дарадік і Гай Фріквенсі Електрісіти; Озоне Інгаляторіюм, Електрік Осциллаторс, і инші модерні апарати.

ВІН ЛІЧИТЬ ВСІ НЕРВОВІ, ХРОНІЧНІ І ЗАДАВНЕНІ НЕДУГИ, ЯК: СЕРЦЯ, ЖОЛУДКА, УТРОБИ, НИРОК, ПОЗНАКИ МОЧОВІ.

Прийдїть до него і станьте здоровим.

Оглядини і порада даром.

ОПЛАТА НИЗЬКА І МЕДИЦИНИ ДАЄСЬ.

Dr. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, PHILADELPHIA, PA.

Години: від 9. рано до 6. вечер; в неділї від 10. рано до 1. попол.

МУЗИЧНИЙ КУТИК.

М. І. Еđельман.

ДЕЩО ПРО ІНСТРУМЕНТАЛЬНУ МУЗИКУ.

ДЕЩО ПРО КЛЯРНЕТ.

Клярнет є нащадком стародавного деревляного музичного інструменту, який звав ся „шалюмо" (chalumeau), а слово „клярнет" (clarinet) походить від слова „кляріно" (clarino). Кляріно — се староіталійська назва певної трубки, яка при музичній продукції мала завше грати високі тони. Походжене назви клярнета виводять також від італійського слова „кіяріно" (chiarino) — деревляного цилїндрового інструменту, який спричиняє тон при помочи пищика. З кіяріна нїхто тепер не є вдоволений, бо його тони є для музикального уха неприємні. Окрім сих двох інструментів, шалюмо і кіяріно, були ще й ріжні инші рурковаті інструменти, деревляні й мосяжні, які дали назву теперішному клярнетови.

Перший клярнет, який мав подобу нинїшного клярнета, винайшов Німець Й. Деннер в 1700 році. На тих клярнетах грали вже поважнїйші музичні твори, як от симфонії Моцарта (1756—1791), Бетовена (1770—1827) і т. и.

В 1810 р. І. Міллер в Парижи винайшов клярнет з 13 кляпами, чим доказав чуда, як і богато инших винахідників у тім часі. В 1842 р. Клюзе винайшов клярнет системи Бема (Boehm), який має далеко більше кляп, ніж всі инші уживані до того часу клярнети.

Клярнет має вигляд цилїндрової рурки, яка є зроблена з дерева і має около дві стопи довжини. Сей інструмент складаєть ся з отсих 5 частий: наусток (муштук), бочілка, висша часть для лївої руки, низша часть для правої руки і розтруб.

Фіґ. 1. Клярнет системи Бема.

Наустки до клярнетів є переважно деревляні, але пробували й ріжних инших наустків. Знаменитий діріґент і композитор Й. Штравс оповідає, що його перший клярнетист Генрик Шуберт пробував наустки мармурові, скляні, порцелянові, срібні і золоті, але по всїх тих пробах прийшов до переконаня, що найлїпший тон видобуваєть ся з клярнета таки при помочи наустка деревляного. Щойно кілька літ тому назад винайшли наустки рогові, які всім клярнетистам дали повну сатисфакцію, і тепер навіть найбільші артисти уживають наустків рогових.

Тростиновий пищик (reed) прикріпляєть ся до наустка при помочи спеціяльного перстеня з двома шрубками, але є ще богато таких клярнетів, котрі перстеня не вживають, а привязують пищик до наустка шовковим шнурочком, обмотуючи його довкола наустка.

Наймоднїйший клярнет (фіґ. 1) має 7 дірок і 13 до 19 кляпок. Деякі з тих кляпок мають назви від своїх винахідників, н. пр. кляпка Баррета, Клінтона, Бема, Комеза, Буфета, Міллера і т. д.

Клярнет є таким інструментом, який мусить транспонувати (транспоноване полягає на тім, що дані ноти маєть ся грати висше або низше, ніж вони є в ориґіналї написані). Лише кількох старих композиторів француських писали для клярнета ноти так, що їх не треба було транспонувати.

Коли не рушаєть ся жадної кляпки, то на клярнеті найновійшої системи можна видобути 8 тонів, (одну октаву), а саме: від G, яке лежить під другою доданою лїнією долїшною, до G, яке лежить на другій лїнії головній.

Перша, найнизша нота на клярнеті називаєть ся E (фіґ. 2), яке лежить півтора тону (мала терція) низше від низкого G, що лежить під другою доданою лїнією долїшною.

Фіґ. 2.

Перша фундаментальна хроматична (самими півтонами) вправа сягає від E до B flat (фіґ. 3), то є 12 тонів низше від тону B (фіґ. 4).

Фіґ. 3.

Фіґ. 4.

Друга хроматична вправа обіймає тони від B до F (фіґ. 5). Окрім того можна ще видобути 7 півтонів висше від тону F, означеного на фіґ. 5-тій, то є півтони від F до C.

Фіґ. 5.

Межи 1800 і 1900 р. до орхестри виробляли слїдуючі клярнети:

1. Клярнет C (настроєний на тон C). Той клярнет не транспонує написаних нот, а грає їх так, як прим. скрипка, себто в тій тонації, у якій дотичний музичний твір є написаний.

2. Клярнет B flat. Він є так збудований, що звучить о велику секунду (цїлий тон) низше від тої тонації, у якій даний музичний твір є написаний. З тої причини сей клярнет мусить завше транспонувати о дві бемольки (flats) меньше, або о два хрестики (sharps) більше від нормальної тонації.

3. Клярнет A. Сей клярнет є збудований так, що звучить о малу терцію (1½ тону) низше від тої тонації, у якій дотичний музичний твір є написаний. Мусить отже транспонувати о три бемольки більше, або о три хрестики меньше від приписаної тонації.

Фіґ. 6.

Всі три клярнети (C, B flat, A) мають тойсамий нотний обсяг, то є від E до C (фіґ. 6).

Тут можна запримітити, що великий композитор Моцарт писав клярнетові ноти найбільше на клярнет B flat. Сей клярнет, як уже сказано висше, звучить о цїлий тон низше від тонації C, і тому на нїм є вигіднїйше виробляти всякі музичні пасажі. (Порівнай: Cosi fan tutte, написане Моцартом 1790 р., або: Zauberfloete, написане ним у Відни 1791 року). Також усї сольові твори на клярнет, які написав Моцарт, не були писані на C клярнет.

Міг би хтось запитати ся, як можна відріжнити тон, граний прим. на клярнеті B flat від тону, граного на клярнеті A. На се питанє є така відповідь: жадної ріжницї між тонами, граними на обох висше названих клярнетах, не знайде і найбільше фаховий клярнетист. Ріжниця очевидно є, і то велика, але се ріжниця теоретична, а не практична. Коли клярнетист хоче знати, який клярнет (C, B flat чи A) має в своїх руках, то мусить заграти на нїм перший засадничий тон (C, B flat або A), і щойно тодї зорієнтуєть ся. Очевидно, що кождий клярнетист мусить знати, коли і де який клярнет зміняєть ся. Се залежить від тонації, у якій дотичний музичний твір є написаний. Граєть ся сей твір на тім клярнеті, котрий справляє як найменьше трудностий, а трудности лежать у числї хрестиків і бемольок сиґнатури (на початку твору, зараз по ключи).

Клярнетисти тримають ся взагалї такого правила, що коли в сиґнатурі музичного твору є бемольки, то грають сей твір на клярнеті B flat; а коли в сиґнатурі є хрестики, то грають на клярнеті A.

Коли якийсь музичний твір є написаний в тонації Fis dur (F sharp major) — з 6 хрестиками, або в тонації Ges dur (G flat major) — з 6 бемольками, то тут в тонї не буде нїякої ріжницї, бо обі сї тонації є енгармонійні, однозвучні (тон Fis рівнаєть ся тонови Ges). В теорії, себто для уха тут нема нїякої ріжницї, але у виконаню, в практицї є дуже велика ріжниця. Коли ви сей музичний твір будете грати на клярнеті B flat, то будете мати в сиґнатурі чотири бемольки (замісць шість); а коли будете грати на клярнеті A, то будете мати три хрестики (замісць шість) — отже в першім випадку ваші ноти будуть написані в тонації As dur (A flat major), а в другім випадку в тонації A dur (A major).

(Дальше буде).

НОВИНА УКРАЇНЦІ З РОЧЕСТЕР, Н. Й., НОВИНА!

Заходом Товариства Українського Просьвітного Кружка
— відбудеть ся —
В СУБОТУ, 20. ВЕРЕСНЯ С. Р.
в гали Литовській під ч. 575 Джосеф Евеню
дуже гарне представленє п. з.

БУРЛАКА

драма в 5. діях (Ів. Тобилевича).

ДІЄВІ ОСОБИ:

Михайло Михайлович, волостний старшина ...... т. М. Мурашко
Омелян Григорович, писар ...... т. Д. Братусь
Сидір, збірщик, прибічник старшини ...... т. Я. Пригода
Односельчани:
Петро ...... т. В. Гурянський
Семен ...... т. Т. Шурґот
Дід ...... т. М. Кучмій
Микола ...... т. В. Пригода
Павло ...... т. М. Стрілець
1. Чоловік ...... т. С. Лотоцький
2. Чоловік ...... т. К. Кульчицький
3. Чоловік ...... т. П. Скорохода
4. Чоловік ...... т. Н. Н.
Опанас, бурлака ...... т. М. Яцула
Олекса, молодий парубок, його племенник ...... т. П. Г. Паснак
Галя, Олексина молода ...... т-ка А. Соколовська
Олена, сестра Олекси ...... т-ка П. Пічаківна
Пріська, жінка Петрова ...... т-ка Н. Н.
Гершко, жид арендар ...... т. Н. Н.
Почтар ...... т. Н. Н.
Провожатий ...... т. Н. Н.
Громадяни, десятники, парубки і дівчата. — Річ діє ся на Україні.

Дорогі Родимці! Се дуже гарне і поучаюче представленє, котре відограє ся перший раз в Рочестер. Тож коли хочете пригадати собі часи, як то над нами старшувано і знущано ся, а того, що сьмів постояти за правдою, в тюрму, а нї то в Сибір засилано, тож приходїть на се представленє самі і других кличте з собою, а певно, що не пожалуєте. 109-11

Початок точно о годині 7.30 вечером.
ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ НАСТУПИТЬ БАЛЬ.
Ціна тікетів: 50 і 35 центів.
Заряд тов. Укр. Прост. Кружка.

ПОДЯКА.

Церковний Комітет Руської Гр.-Кат. церкви св. Арх. Михаїла в **Shenandoah, Pa.**, і всї члени парохії складаємо найширійшу подяку Впр. і Всеч. Отцям Духовним, котрі причинили ся до звеличеня нашого першого 7-дневного отпусту-місії в **Shenandoah, Pa.**

Почавши отпуст з 31-им серпня, щодня відправляли по 3 Служби Божі і Вечірню і все мали проповіди і закінчили 7. вересня вечером при здвизї народа посьвяченєм місійного отпустового хреста.

Всї Впр. і Всеч. Отці Духовні: 1) о. Стефан Яніцкий з МекАду, Па., 2) о. Антоній Лотович з Алентавн, Па., 3) о. Володимир Сполїтакевич з Шамокін, Па., 4) о. Николай Мартяк з Гейзелтон, Па., 5) о. Емилій Кубек з Маганой Сіти, Па., 6) о. Константин Авроров з Климер, Па., 7) о. Мих. Кузів з Нортгемптон, Па., 8) о. Йоан Остап з Палмертон, Па., 9) о. Йоан Фекула з Мейзвіл, Па., 10) о. Корнилій Грибовський з Ст. Клер, Па., 11). о. Йосиф Дженджера з Гейзелтон, Па., 12) о. Йоан Шакалей з Сайксвіл, Па., 13) о. Йоан Кейко з Палмертон, Па., 14) о. Ключек Ладислав (Словенський) з Шенандоа, Па., 15) о. **Paul Sion** з Шенандоа і 16) о. **Francis P. Holtgreve** (Німецький) з Шенандоа, много потрудились і щиро орали нашу духовну нивку, посіявши Боже зерно в наших серцях, котре і принесе великий хосен для спасеня наших душ, на славу Господа Бога, нашої матери Гр.-Кат. церкви і нашого дорогого русько-українського народа.

Присїм сердечно дякуємо Впр. сестрам Макрині з другою сестрою і двома кандидатками, що не пожалували труду і заняли ся підчас місії нашими діточками і розпродажию молитовників, образків, хрестиків і др., що і було посьвячене на закінчене отпусту. Всї ми щасливі і раді і до смерти незабудемо нашої першої 7-дневної місії в Шенандоа, Па.

Всїм Впр. і Всеч. ОО. Духовним желаємо здоровля, щастя і многая та благая літа.

Церковний Комітет.

ПОЗІР! НЮАРК! ПОЗІР!

Тов. „Вільна Україна" в Нюарку, Н. Дж. від. 152 У. Н. Союза
— устроює —
В СУБОТУ, 20. ВЕРЕСНЯ С. Р.
в CENTRAL HALL,
Springfield Ave., cor. Morris Ave.
ТЕАТРАЛЬНЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ

СВЕКРУХА

комедія в 3. діях, Л. Лопатинського

ОСОБИ:

Іван Кушнір, молодий господар ...... т. А. Гарматюк
Анна, його жінка ...... т. А. Гольдевич
Горпина Баландиха, її мати ...... т. А. Харчук
Петро, син Горпини, парубок ...... т. П. Писаренко
Доня, вихованиця Кушнірів ...... т. А. Левицька
Амброзій Зацїравський, писар ...... т. В. Сидорович
Грицько Ронгуш, господар ...... т. П. Косців
Річ діє ся в хаті Кушнірів, в нашім часї.

Початок точно о годині 7-ій вечер.
Цїни місць: 35 і 50 центів.

Дорогі Родимці з Нюарку і з околиць! Просимо прибути на наше представленє, бо штука інтересуюча і поучаюча. **По представленю баль аж до рана**, де можна буде хорошо забавитись. 109і111

Хто хоче вступити до нашого товариства, буде мав нагоду, бо там будемо принимати без вступного, тілько за місячною вкладкою 50 цнт., а запомога $6.00 тижнево.

Музика місцевої Банди.
КОМІТЕТ.

ПОДЯКИ.

Я низше підписаний, член Братства св. Георгія, від. 239 У. Н. Союза, складаю сердечну подяку всім урядникам У. Н. Союза за уділене менї запомоги з фонду убогих, а то в місяци маю с. р. 50 долярів і в місяци серпню с. р. повнові 50 дол. За сю поміч я з родиною з вдячности [illegible] дякую і желаю У. Н. Союзови як найбільшого розвитку, а чесним урядникам як найлїпшого успіху в їх змаганях.

При сїй нагоді звертаю ся до всїх Українців, котрі не належать або хотять належать де до яких певевних організацій, щоби вступали громадно в члени У. Н. Союза, котрий тисячам вдів і сиріт став в пригоді і тисячам родин отер слезу в недолї.

Філядельфія, Па., 8. вересня 1919.
Стефан Вільчинський.

Я низше підписаний член 38-го відділу У. Н. Союза в Обурн, Н. Й., складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. С. за ласкавий дар 50 долярів, який я дістав з фонду убогих У. Н. Союза. Честь і слава Головним Урядникам і всім членам славної української запомогової організації! Най жиє Український Народний Союз! — **Іван Тегорович.**

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Маленька дитина записана яко жертводавець на фонд оборони України.

Василь Кравчук з Шікаґо пише до нас: В родині А. і К. Мелешків, в домі ч. 809 Мілтон евені Шікаґо, дав Боґ гаразд. Народила ся у них дочка, яку і охрещено іменем Люба. З певних причин я не міг бути присутним на хрестинах їх любої дочки. А що наші обрядові постанови вимагають, аби новонародженому дитятку дати по можности якийсь дар, то я постановив листовно післати желаня і після моеї можности одного доляра яко дар. Сей доляр я однак не вислав до панства Мелешків, але до Українського Народного Комітету. Я знаю, що тепер на Україні родять ся також немовлята, котрим матери не мають за що купити пеленок. І власне з тої причини я постановив вислати свій дар до касієра У. Н. Комітету і прошу, аби сей даляр записати яко жертву від маленької Люби Мелешко, бо в дійсности він належить до неї.

Зі страйкового руху.

Полицаї в Бостон, Массачусетс, злучені з робітничу юнію, вийшли на страйк. В місті з тої причини повстали рабунки і напади на людий. Місцева федерація праці зарядила загальне голосоване у всіх юніях над питанем ґенерального страйку в симпатії до страйку поліцаїв. Міські власти виєднали в правительства військову поміч. До міста спішать три компанії війска з 20 полку, і одна компанія з машиновими крісами.

В Ню Йорку, в дільници Бронкс, лікарі оснували собі юнію, яка має вступити до Американської Федерації Праці. Лікарська юнія має установити скалю заплати для лікарів. Юнію поширять на ціле місто Ню Йорк.

Майнери в повіті Канава, у Вест Вірджінії, котрі хотіли силою оружа примусити властителів копалень зголити ся на усуспільнене копалень, залишили свій намір і повернули до праці. Стейтові власти зарядили тепер слідство в тій справі і хочуть викрити справців сього заворушеня, яке було прибрало грізний вигляд.

Голова майнерської юнії звернув ся до страйкуючих майнерів у Скрентоні, аби вони сейчас повернули до праці, бо в противнім разі поступить з ними після статута юнії. Президент каже, що страйк 26.000 майнерів є нарушенем угоди між майнерами і компаніями і через се може лихо відбити ся на юнії. Компанії кажуть, що не згодять ся брати під увагу домагань майнерів, аж доки вони не повернуть до праці.

В Дітройт основано Січ.

З Дітройт, Мішіґен, доносять нам, що там 24. серпня 1919 р. основано Січ, відділ Січової Орґанізації. Почин до основаня дали кілька місцевих одиниць, а на зборах за основанем Січи промовляли о. М. Ґурянський, Петро Пошивак і Тома Польовий. На початок вписало ся понад 100 членів. Вибрано старшину, в склад котрої війшли: Петро Пошивак, голова; Тома Польовий, заступник голови; Іван Братусь та Іван Лапичак, писарі; Андрій Шевчук, скарбник. Дітройтчани сподівають ся повести широку аґітацію за Січами і певні, що завстидають Українців по всіх инших більших кольоніях.

Гураґан у Фльориді.

Минувшої середи долішну часть Фльориди навістив страшний гураґан, який знищив богато сіл і осель, наробивши притім шкоди на округлу суму 2,000.000 долярів. В місцевости Кей Вест гураґан знищив 320 будинків; в маленькім селі Маратон осталась ненарушеною лише одна хата. В пристани Кей Вест затопило ся богато малих кораблів і човен. Наслідком прибутя води годі спішити з ратунковою помочию. В місцевости Ґулдс, недалеко Міямі, остало лише два доми. Телеґрафічні і телефонічні стовпи повалені, а дроти пірвані.

Пригадка для музикальних людий в околици Ню Йорку.

Як уже було заповіджено, сеї неділї (14. вересня б. р.), о 3-тій годині пополудни будуть в Укр. Нар. Домі в Ню Йорку (217 — 219 Іст 6-та улиця) важні наради в справі великого музичного концерту, який мав би відбути ся у недалекій будучности. Всі музикальні Українці з Ню Йорку і околиці повинні на сих нарадах явити ся, бо успіх сеї справи залежить лише від числа учасників і від їх доброї волї.

Вілмінґтонські Українці переборолн Американців.

Дня 1-го вересня у Вілмінґтон відбуло ся сьвято так зване „Делавар Стейт Фер", на котрім кождого року показують ріжні штуки, як: перегони кінні, автомобілеві і инше. В таких штуках або перегонах беруть участь ріжні народи. Кождий показує, що вміє. Однак Українці ніколи не брали участи в тих штуках аж сього року. Товариство, яке занимаєть ся тими справами, віднеслось з просьбою і до Українців, щоби взяти участь сього року і щоби відограти якусь ролю перед американською публикою. Українці трохи боязливі виступити перед чужинцями з якоюсь великою штукою. Тому товариство „Вілмінґтон Комюніти Сервіс" запросило Українців до одної штуки, такзваної „Тоґ-оф-Вор". До сього було призначених 10 Американців і 10 Українців. Ті дві ґрупи мали показати одну штуку, іменно: був шнур, яких 30 метрів довгий, і на однім кінци шнура стало 10 Американців, а на другім 10 Українців. Ходило о то, хто кого переможе і хто перетягне, чи Американці на свою сторону, чи Українці на свою. Наші зразу думали, що вони мусять програти і наберуть ся встиду перед публикою. Колиж прийшов час і один з урядників дав знак, щоби обі сторони були готові, бо на голос вистрілу мають показати хто виграє — всі випростували ся. Українці поставили ся добре, бо перетягнули 10 Американців на свою сторону. Се пійшло трохи по носі Американцям і другим разом поставлено Українців на те місце, де були Американці, а Американці пійшли на місце Українців. Думали, що нашим на другій сторонї не пійде так, як перше. Однак завели ся, бо Українці другим разом потягнули Американців два рази дальше ніж було призначено. За се, що Українці виграли оба рази, кождий з них дістав срібну медаль. Американці, котрі хотіли перемогти Українців, пійшли зі встидом.

Слідуючого дня появила ся статя у „Вілмінґтон Івнінґ Джорнал", де було сказано про Українців отсими словами:

"The All-American team didn't have much of a chance against the Ukrainians in the "Tug of War". The Ukrainians were much too heavy for the American boys, and pulled them over the line twice in succession".

Українці не думали, що їм так легко буде можна виграти. Тут причинив ся найбільше страх перед встидом. Кождий бояв ся, щоб не засоромитись перед так великим числом публики, бо там було присутних понад 10.000 людий, котрі слідили за кождим рухом. Другим разом Українці не побоять ся виступити до таких штук з другими народами. Особи, котрі виграли і дістали срібні медалї є: М. Ростоцький, М. Біян, М. Соболь, К. Марків, А. Марків, І. Баран, В. Короляк, Ю. Тимко, І. Ш., і Павло Тхорик.

П. Гаврїіл Дзядик, звісний бизнесмен, Українець, в Дербі, Конн., котрий від 21 літ провадив торговлю ґросерійних товарів в сім місті перепродав сей бизнес п. Йос. Рибакови з Ню Гейвен. На дальше п. Дзядик буде вести Бюро карт корабельних і пересилку гроший, аґенцію асекураційну, посередництво продажи реальностий, фарм і патентованих медицин. Є він також властителем театру рухомих образків.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Н. Дж., Смок Рун, Па. — Адресуйте: Hon. Franklin K. Lane, Secretary of Interior, Washington, D. C.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ІСТ ПІТСБУРҐ, ПА. Тов. ім. І. Франка, від. 53, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуть ся в неділю, 14. вересня, о годині 2-гій пополудни, в гали п. Т. Ґута. Члени, котрі довгують, мають вирівнати свою належитість, бо в противнім разі будуть суспендовані. Участь всіх членів є пожадана. — К. Шпікула, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячний мітинґ відбудеть ся в суботу, 13. вересня, о годині 8-мій вечером, в гали У. Н. Дому під ч. 72 Моріс ул. Члени, котрі довгують, мають вирівнати свою належитість, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Й. Крайник, предс.; С. Глива, кас.; М. Смакула, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Богд. Хмельницького, від. 22. повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що триквартальний мітинґ відбудеть ся дня 20. вересня с. р., у суботу, точно о 8-мій годині вечером в укр. гали п. С. Заблоцького, під числом 71-73 Норт 6-та улиця в Бруклині, Н. Й. Кождий член мусить явитись на сей мітинґ і вирівнати свої вкладки; в противнім разі буде суспендований. Котрий член не явить ся на сей мітинґ і не повідомить секретаря, заплатить кари 1 дол., а урядники по 2 доляри. Також будеть ся приймати нових членів до товариства без вступного, а до Союза після статута. — М. Баглай, предс.; І. Каровець, кас.; Гр. Бардик, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Українська Січ", від. 59, повідомляє своїх членів, що місячний мітинґ відбудеть ся в неділю, 14. вересня с. р., точно о 3-тій годині пополудни, в Січовій гали, 108 Косут ул. Кождий член повинен прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім случаю буде суспендований. Маємо важні справи до полагодженя. — М. Галькевич, секр.